

KORRALDUS

9. september 2021 nr 317

**Vabariigi Valitsuse 23. augusti 2021. a korralduse nr 305
„COVID-19 haiguse leviku tõkestamiseks vajalikud meetmed ja
piirangud“ muutmine**

Nakkushaiguste ennetamise ja tõrje seaduse § 28 lõike 2 punktide 2, 3 ja 5, lõike 5 punktide 1 ja 3 ja lõike 6 alusel ning arvestades sama paragrahvi lõiget 8:

1. Muuta Vabariigi Valitsuse 23. augusti 2021. a korraldust nr 305 „COVID-19 haiguse leviku tõkestamiseks vajalikud meetmed ja piirangud“ järgmiselt:

1) tunnistada punkti 4 alapunkt 19 kehtetuks;

2) sõnastada punkt 5 järgmiselt:

„5. Korralduses nimetatud 10-kalendripäevast elukohas või püsivas viibimiskohas viibimise kohustust ja COVID-19 haigust põhjustava koroonaviiruse SARS-CoV-2 testimise nõudeid ei kohaldata, kui isik:

1) on alla 12-aastane;

2) on läbi põdenud COVID-19 haiguse ning diagnoosi kinnitava SARS-CoV-2 testi tegemisest või diagnoosi kinnitamise kuupäevast ei ole möödunud rohkem kui 180 päeva;

3) on läbinud COVID-19 haiguse vastase vaktsineerimise kuuri, saavutanud viimase vaktsiinidoosi järel maksimaalse kaitse ning viimasest vaktsiinidoosist ei ole möödunud rohkem kui üks aasta;

4) on COVID-19 haiguse läbipõdemise järel saanud ühe doosi vaktsiini, saavutanud vaktsiinidoosi järel maksimaalse kaitse ning viimasest vaktsiinidoosist ei ole möödunud rohkem kui üks aasta või ta on pärast esimese vaktsiinidoosi saamist haigestunud COVID-19 haigusse, on COVID-19 haiguse läbi põdenud ning diagnoosi kinnitava SARS-CoV-2 testi tegemisest või diagnoosi kinnitamise kuupäevast ei ole möödunud rohkem kui üks aasta (edaspidi *vaktsineeritud isikuga võrdsustatud isik*). Juhul, kui isik haigestub COVID-19 haigusse kahe nädala jooksul pärast esimese vaktsiinidoosi saamist, kohaldatakse tema suhtes läbipõdenute kohta alapunktis 2 sätestatud;

5) on punktis 12 sätestatud korras ja tingimustel tegevusega otseselt seotud isik. Terviseamet kehtestab nimetatud punktis isikutele vajalikud liikumisvabaduse piirangud.

Samuti ei kohaldata koroonaviiruse SARS-CoV-2 testimise nõudeid, kui isiku vaktsineerimine ja testimine ei ole arsti otsusel võimalik tema tervislikku seisundit arvestades.“;

3) asendada punktis 6 tekstiosa „Punkti 5 alapunktides 4 ja 5“ tekstiosaga „Punkti 5 alapunktides 3 ja 4“;

4) sõnastada punkt 8 järgmiselt:

„8. Avalikes siseruumides viibijad peavad kandma kaitsemaski või katma suu ja nina. Piirangut ei kohaldata alla 12-aastastele isikutele või juhul, kui kaitsemaski kandmine või suu ja nina

katmine ei ole tervislikel põhjustel või muid olulisi põhjuseid arvestades mõistlik. Samuti ei kohaldata piirangut, kui on tagatud punktis 10 ette nähtud juhul III osas sätestatud nõuete täitmine (edaspidi *III osas sätestatud nõuded*) või punkti 14 alapunkti 4 tingimuste täitmine.“;

5) sõnastada punkti 10 alapunkt 7 järgmiselt:

„7) toitlustusettevõtte müügi- või teenindusalal on klientidel lubatud viibida ja liikuda, kui täidetud on III osas ja sisetingimustes täiendavalt punktides 7 ja 9 sätestatud nõuded, välja arvatud juhul, kui kliendid viibivad ja liiguvad toitlustusettevõtte müügi- või teenindusalal toidu kaasa ostmiseks või kuller- ja veoteenuse osutamiseks või siseriiklikul reisijateveol kasutatava parvlaeva pardal või kui toitlustusteenust osutatakse seoses matusetalitusega, mis ei ole avalik, ning sisetingimustes täidetakse punktides 7–9 sätestatud nõuded. Käesolevas alapunktis kehtestatud viibimise ja liikumise piirangut, välja arvatud punktides 7–9 sätestatud nõuded, ei kohaldata rahvusvahelise lennujaama julgestuspiirangu alal asuvale toitlustusettevõtte müügi- või teenindussaalile, rahvusvahelise sadama reisiterminali ootealal pärast pardakontrolli väravaid asuvale toitlustusettevõtte müügi- või teenindussaalile, rahvusvahelist laevaliini teenindava aluse pardal asuvale toitlustusettevõtte müügi- ja teenindussaalile ning rahvusvahelisel reisijateveol kasutatava õhusõiduki pardal;“;

6) asendada punktis 12 arv „6“ arvuga „5“;

7) sõnastada punkti 14 alapunkt 2 järgmiselt:

„2) tema vaktsineerimine ja testimine ei ole arsti otsusel võimalik tema tervislikku seisundit arvestades ning ta esitab enne tegevuses osalemist sellekohase tõendi;“.

2. Korraldus jõustub 15. septembril 2021. a.

3. Avaldada korraldus Riigi Teatajas ja veebilehel kriis.ee.

Korraldusega kehtestatakse inimeste elu ja tervise ning ülekaaluka avaliku huvi kaitseks, sealhulgas riigi toimepidevuse kaitseks vältimatult vajalikud COVID-19 haigust põhjustava koroonaviiruse SARS-CoV-2 leviku tõkestamise meetmed ja piirangud.

Eesti Vabariigi põhiseaduse (edaspidi *põhiseadus*) § 28 lõige 1 sätestab igäihe õiguse tervise kaitsele. Praegusel juhul on põhiõiguse kaitsealas erinevad väärtused. Esiteks on kaitsealas inimeste õigus nende tervise kaitsele seeläbi, et riik teeb kõik võimaliku, et takistada viiruse levikut. Samuti on kaitsealas avalik huvi, et viiruse levik ja inimeste massiline haigestumine ning tervishoiusüsteemi ülekoormus ei suureneks. Olukorras, kus teiste inimestega kokkupuutel on suur oht viiruse levikuks, lasub riigil kohustus viia nakkusohu miinimumini, sealhulgas võib selle eesmärgi saavutamiseks sobival viisil piirata isikute kokkupuutumise võimalusi.

Põhiseadus näeb ette õigused ja vabadused, mille tagamine on samuti riigi kohustus. Põhiseaduses nimetatud õigusi ja vabadusi on riigil lubatud piirata, arvestades õiguse ja vabaduse olemust ning põhiseaduse enda tingimusi. Näiteks on põhiseaduse § 34 kohaselt igäihel, kes viibib seaduslikult Eestis, õigus vabalt liikuda ja elukohta valida. Õigust vabalt liikuda on lubatud seaduses sätestatud juhtudel ja korras piirata muu hulgas teiste inimeste õiguste ja vabaduste kaitseks ning nakkushaiguse leviku tõkestamiseks.

COVID-19 haigust põhjustava viiruse leviku tõkestamiseks on õigustatud kohaldada teatud piiranguid. Õigusi ja vabadusi piirates tuleb leida õiglane tasakaal piirangu eesmärgi ning piirangu ulatuse ja mõju vahel. Seejuures tuleb arvestada, milline on inimeste võimalus pikemas perspektiivis realiseerida oma teisi põhiõigusi, näiteks õigust vabalt liikuda ja tegeleda

ettevõtlusega, kui Eestis ei saada COVID-19 haigust põhjustavat viirust kontrolli alla ning tervishoiuasutused ja -töötajad on ülekoormatud. Viiruse tõkestamiseks vajalikke proportsionaalseid piiranguid õigustavad eelnimetatud kaalukad eesmärgid.

Nakkushaiguste ennetamise ja tõrje seaduse (edaspidi *NETS*) § 28 lõigete 2, 5 ja 6 alusel ning arvestades lõiget 8 võib Vabariigi Valitsus kehtestada nakkushaiguse tõrjeks vajalikke abinõusid siis, kui nakkushaiguste epideemilise leviku tõkestamiseks rakendatavate meetmete ja piirangute kohaldamisega kaasneb oluline mõju ühiskonnale või majandusele. Selleks peavad olema täidetud järgmised eeltingimused: tegemist on eriti ohtliku nakkushaiguse või uude ohtliku nakkushaigusega; Vabariigi Valitsus on Terviseametilt saanud epidemioloogiliste, laboratoorsete ja kliiniliste andmete alusel teabe ja soovitusel abinõu (kohustus või piirang) kohta; abinõu on viiruse leviku tõkestamiseks vältimatult vajalik ehk see peab olema proportsionaalne ja otstarbekas nõue; abinõu on ajutine ehk ajaliselt piiritletud ning toob kaasa olulise ühiskondliku või majandusliku mõju.

Vabariigi Valitsuse 23. augusti 2021. a korraldusega nr 305 „COVID-19 haiguse leviku tõkestamiseks vajalikud meetmed ja piirangud“ (edaspidi *korraldus nr 305*) on koroonaviiruse SARS-CoV-2 põhjustatava COVID-19 haiguse leviku ennetamiseks ja tõkestamiseks kehtestatud liikumisvabaduse piirangud ja meetmed, mille eesmärk on vähendada inimestevahelisi kontakte ning takistada viiruse levikut.

Korralduses piirangute kehtestamise lähtekohaks on, et SARS-CoV-2 põhjustatav COVID-19 on nakkushaigus, mis levib inimeselt inimesele piisknakkusena, peamiselt lähikontaktis nakkusohtliku inimesega. Viirust on võimalik saada nakatunud inimesega lähikontaktis olles, hingates sisse viiruse osakesi¹, või saastunud pindade ning näiteks saastunud käte kaudu.

Viirus levib paremini halvasti ventileeritud ja suure inimeste hulgaga siseruumides, kus inimesed viibivad pikka aega. Samuti on SARS-CoV-2 viirusega nakatumise oht õues, kus viibitakse paljude inimestega lähedases kontaktis.

Korralduse väljatöötamisel on peetud silmas, et haigestumuse intensiivsus on kogu Eestis kõrge ja uute haigusjuhtude juurdekasv on endiselt kasvutrendis. Haiglate täituvuse ja muud tervishoiusüsteemi puudutavad näitajad on keskmisel tasemel ja stabiilsed. 8. septembril 2021. a oli viimase 14 päeva positiivsete testide suhtarv 100 000 elaniku kohta 372,39 ja viimase 7 päeva positiivsete testide keskmine 360.

Samas 4. augustil 2021. a oli viimase 14 päeva positiivsete testide suhtarv 100 000 elaniku kohta 163,06 ja viimase 7 päeva positiivsete testide keskmine 193. 23. juulil 2021. a oli viimase 14 päeva positiivsete testide suhtarv 100 000 elaniku kohta 65,46 ja viimase 7 päeva positiivsete testide keskmine 75. 7. juulil 2021. a olid samad näitajad 31,83 ja 32, 21. juunil 2021. a 49,81 ja 40 ning 16. juunil 2021. a 64,11 ja 49.

35. nädala jooksul lisandus 2405 haigusjuhtu. Võrreldes eelmise nädalaga vähenes uute juhtude arv 2,9% võrra, haigestumus näitab stabiliseerumise märke. 35. nädalal tehti 31 526 testi (2376 testi 100 000 elaniku kohta), testide arv on 34. nädalaga võrdne. 7,6% testidest osutus positiivseks (34. nädalal 7,9%). Kõrgeimat positiivsete testide osakaalu on täheldatud Põlvamaal (18,4%), Võrumaal (18,4%), Viljandimaal (16,4%), Valgamaal (15,9%) ja Jõgevamaal (15,2%).

---

¹ <https://www.who.int/news-room/q-a-detail/coronavirus-disease-covid-19-how-is-it-transmitted>

Nakatamiskordaja R on üle Eesti 1,05 (eelmisel nädalal 1,15). Võrreldes eelmise nädalaga on see pisut langenud. R langus toimus noorte inimeste arvelt, aga kuna sellest nädalast alustavad rohkem tööd huviringid, võib oodata ka uuel nädalal haigestumuse kasvu.

Käesoleva korraldusega tehakse korralduses nr 305 järgmised põhimõttelised muudatused:

Alates 15. septembrist 2021. a jäetakse korraldusest välja erisused, mis näevad ette, et erivajadusega inimesed ei pea seoses riigipiiri ületamisega või korralduse punktis 10 nimetatud tegevuses osalemisega testimat, kui testimine ei ole nende tervislikku seisundit arvestades mõistlik. Samuti ei pea nad hetkel viibima riigipiiri ületamise järel eneseisolatsioonis. Muudatusega taastatakse tervisevaldkonna ettepanekul eneseisolatsiooni ja testimist puudutav olukord, mis oli Vabariigi Valitsuse korralduses nr 282.

Seega erisus puudutab edaspidi üksnes testimist, kuid mitte eneseisolatsiooni. Kuivõrd isikute ring, kes ei saa tervislikku seisundit arvestades ei vaksineerida ega ka testida, ei pruugi piirduda erivajadustega inimestega, siis muudatuste kohaselt jäetakse korraldusest välja viide üksnes erivajadusega inimestele.

Samuti täpsustatakse sätteid, et testimise erisus kohaldub juhul, kui esineb vastunäidustus nii vaksineerimisele kui ka testimisele. Kui seni pidi tegevuse eest vastutav isik või piiril kontrolli teostav isik hindama, kas isikule saab testimise erandit kohaldada, siis muudatuse kohaselt annab tervisest tulenevate testimise vastunäidustuste kohta vastava hinnangu arst.

Edaspidi võib ka kontrollitud tegevustes osaleda isik, kelle puhul on arst teinud otsuse, et tema tervislikust seisundist või erivajadusest tulenevalt ei ole testimine võimalik ning esineb püsiv vastunäidustus vaksineerimisele. Inimesi, kellel on kombineerituna mõlemad seisundid, on arstide hinnangul üksikuid.

Vaksineerimise ja testimise vastunäidustuse hindamiseks on inimese jaoks esmaseks kontaktiks perearst või raviv eriarst. Inimese puhul, kellel on kombineerituna mõlemad seisundid, dokumenteeritakse otsused kokkulepitud RHK-10 koodiga ja arst väljastab inimesele sellekohase paberil tõendi.

Täiendavalt tehakse korralduses tehnilisi muudatusi, näiteks tunnistatakse kehtetuks korralduse punkti 4 alapunkt 19, sest see on juba kaetud punkti 5 alapunktis 1 sätestatud erandiga. Samuti täpsustatakse maskikandmise kohutust. Maskikandmise kohustus sõltub sellest, kas punktis 10 on sätestatud III osa kohaldamine või mitte. Kui tegevusvaldkondades ei ole III osa kohaldamist ette nähtud, siis tuleb punktis 8 sätestatud nõudeid täita. Lisaks kehtestatakse erand töötajate suhtes, kelle tööandja on töökeskkonna riskianalüüsis ette näinud ja rakendanud konkreetse tegevuskoha riskide maandamise meetmed, ning nimetatud isik on need nõuded täitnud. Üksnes sellisel juhul ei ole töötaja kohustatud maski kandmise nõudeid täitma.

Arvestades käesoleva korralduse kehtestamise ajal koroonaviiruse SARS-CoV-2 leviku tõusu üle Eesti, on piirangute ja meetmete rakendamine muudetud kujul ning teiste piirangute ja meetmete jätkamine, mida käesoleva korraldusega ei muudeta, tõhus ning proportsionaalne meede, et tagada inimeste elu ja tervis ning rahvatervise ja tervishoiusüsteemi toimepidevus.

Põhiseaduse § 11 kohaselt tohib õigusi ja vabadusi piirata ainult kooskõlas põhiseadusega. Need piirangud peavad olema demokraatlikus ühiskonnas vajalikud ega tohi moonutada piiratavate õiguste ja vabaduste olemust. Proportsionaalsuse põhimõtte tuleneb põhiseaduse § 11 teisest lausest, mille kohaselt peavad õiguste ja vabaduste piirangud olema demokraatlikus

ühiskonnas vajalikud. Praegusel juhul on piirangute ja meetmete kehtestamine avalikes huvides ja need seatakse üle riigi. Põhiseaduse § 31 kohaselt on Eesti kodanikel õigus tegelda ettevõtlusega ning koonduda tulundusühingutesse ja -liitudesse. Seadus võib sätestada selle õiguse kasutamise tingimused ja korra. Ettevõtlusvabaduse kui vabadusõiguse kaitseala on riivatud, kui avalik võim mõjutab seda vabadust ebasoodsalt.

Põhiseaduse § 31 teine lause annab seadusandjale volituse ettevõtlusvabadusõiguse piiramiseks nakkushaiguste ennetamise ja tõrje seadusega. Ettevõtlusvabaduse piiramiseks piisab igast mõistlikust põhjusest. See põhjus peab johtuma avalikust huvist või teiste isikute õiguste ja vabaduste kaitse vajadusest, olema kaalukas ja enesestmõistetavalt õiguspärane. Arvestades, et selle vabaduse piiramiseks on alus seaduses ning legitiimne ja põhjendatud olukord, mis tuleneb avalikust huvist ning teiste isikute õiguste ja vabaduste kaitse vajadusest, on korralduses sätestatud piirangute ja meetmete kehtestamine õiguspärane.

Korralduses kehtestatud piirangute ja meetmete eesmärk on piirata koroonaviiruse levikut ja viirusega nakatumist ning kindlustada riigi oluliste funktsioonide toimepidevus. Korralduses sätestatud piiranguid ja meetmeid on põhjalikult kaalutud ning otsustatud on nende kasuks, mis on praeguse haiguse leviku kontekstis olemasoleva teabe alusel alternatiivsetest variantidest tõhusamad. Samuti on hinnatud, et kõnealused piirangud ja meetmed oleksid õiglased ja proportsionaalsed erinevate põhiõiguste ja -vabaduste koostoimes (nt põhiseaduse §-d 12, 16, 19, 28, 31, 34, 37, 40, 47). See tähendab, et piirangud ja meetmed mõjutavad kogumis kõiki isikuid avaliku huvi (inimeste elu ja tervise kaitse, riigi toimepidevus) eesmärgil.

Toimepidevus on seotud riskiga, kus suure hulga inimeste, näiteks arstid, politseinikud ja päästjad, sotsiaaltöötajad, kohtunikud, õpetajad, riigiametnikud või Riigikogu liikmed, haigestumisel on tuntav mõju avalike teenuste kättesaadavusele ja riigi õiguskorrale. Piiranguid ja meetmeid luues kaalutakse iga valdkonna puhul, milline on õiglase tasakaal elu, tervise ja riigi toimepidevuse kaitse ning piiratava õiguse ja vabaduse vahel.

Näiteks on põhiseaduse § 47 kohaselt kõigil õigus ilma eelneva loata rahumeelselt koguneda ja koosolekuid pidada. Seda õigust võib seaduses sätestatud juhtudel ja korras piirata riigi julgeoleku, avaliku korra, kõlbluse, liiklusohutuse ja koosolekust osavõtjate ohutuse tagamiseks ning nakkushaiguse leviku tõkestamiseks. Seega ei ole ka põhiseaduse §-s 47 sätestatud õigus absoluutne. Põhjus, miks põhiseaduse § 47 nimetab eraldi nakkushaiguste leviku tõkestamist, seisneb selles, et nakkushaigused levivad inimeste seas siis, kui inimesed kohtuvad. Seetõttu on nakkushaiguste leviku tõkestamise üks olulisi ja põhilisi meetmeid nakkuse levimise takistamisel inimestevahelise lävimise piiramine.

Põhjendused meetmete ja piirangute kehtestamise kohta on esitatud korralduses ja seletuskirjas.

Korralduses kehtestatud nõuete üle teeb NETS § 44 lõike 1 alusel järelevalvet Terviseamet. Kui viiruse leviku tõkestamise meetet nõuetekohaselt ei täideta, rakendatakse korrakaitseaduse § 28 lõikes 2 või 3 nimetatud haldussunnivahendeid. Sunniraha maksimaalne suurus on 9600 eurot. Sunniraha, mille eesmärk on kohustada korralduses kehtestatud nõudeid, meetmeid ja piiranguid järgima ning tõkestada viiruse levikut, võib määrata korduvalt.

Korraldust saab vaidlustada, esitades haldusmenetluse seaduses ette nähtud korras Vabariigi Valitsusele vaide 30 päeva jooksul, arvates päevast, millal korraldusest teada saadi või oleks pidanud teada saama. Samuti saab korraldust vaidlustada, esitades halduskohtule kaebuse halduskohtumenetluse seadustikus ette nähtud korras 30 päeva jooksul, arvates korralduse teatavaks tegemisest.

Korralduse seletuskirjaga on võimalik tutvuda veebilehel kriis.ee.

Kaja Kallas
Peaminister

Taimar Peterkop
Riigisekretär